

[Wilhelm]

han ønsker det, thi ministeriet havde været parat til at svare på hvad som helst.

Jeg skal lige begrunde, hvorfor det har kørt sådan. Når vi fremlægger et velmotiveret forslag om, at denne sag skal undersøges af en uvildig instans, har vi fundet, det ville være forkert, om retsudvalget satte sig hen med de meget få muligheder, man egentlig har for at være undersøgelsesorgan, og påbegyndte den undersøgelse, samtidig med at dette forslag lå til behandling.

Vi har krævet alle de forskellige spørgsmål om forsømmelser og løse ender belyst. Vi måtte have afklaret først, om det var muligt at få f.eks. socialdemokratiet med på kravet om en uvildig undersøgelse. Den store forskel ligger jo i, at en kommissionsdomstol, som det nu er præciseret med forslaget skal foretage en sådan uvildig undersøgelse, ville have en adgang til sagens akter, som retsudvalget ikke har. Vi har kun haft mulighed for at stille spørgsmål på det tilfældige område, må man jo desværre sige, hvor nogle journalister ved dygtigt arbejde har gjort os opmærksom på, at der eventuelt er ugler i mosen. Men vi har ikke nogen som helst mulighed for at foretage en sådan uvildig undersøgelse, som var tanken med dette forslag. Det overhovedet at tage hul på denne uvildige undersøgelse ved, at retsudvalget stillede alle de spørgsmål, vi egentlig kun er i stand til at stille, fordi journalisterne har gjort os opmærksom på dem, har vi ikke fundet rigtigt, så længe vi stadig væk har et forslag liggende om den uvildige undersøgelse.

Det er klart, det stiller sig anderledes nu, hvis forslaget om uvildig undersøgelse bliver stemt ned, som det kan se ud til. Så må vi prøve, hvor langt vi kan komme med de langt ringere midler, der består i, at retsudvalget rejser de spørgsmål og kræver svar på de ting, som journalisterne har afdækket. Mere kan vi altså ikke.

Endelig har hvidbogsmuligheden også været nævnt. Jeg synes, det er fremgået af de besvarelser, vi på det seneste har fået af justitsministeriet, at hvidbogen er uden nogen værdi overhovedet; justitsministeriet har prisværdig klart sagt, at hvidbogen i alt væsentligt ville bestå i de notater og besvarelser, som retsudvalget allerede har fået. Det er ikke noget, der på nogen som helst måde har kunnet afdække hændelsesforløbet eller give besvarelser på, hvorfor disse stribevis af for-

sømmelser har kunnet forekomme. Det er altså det, de, der hælder deres hoved til hvidbogsmuligheden, lader sig affinde med, selv efter at vi har fået denne prisværdige præcisering fra justitsministeriet.

Riishøj (SF):

Hr. Bjørn Elmquist talte om myter om Danmark i denne sag. Vi behøver ikke at tale om myter – det er realiteter. Jeg har fra Abdul Minty, leder af FN's antiapartheidarbejde, et klart udsagn om, at Danmarks renommé har lidt overordentlig stor skade i forbindelse med denne sag, og hans ord for, at det ville være af overordentlig stor betydning, hvis der blev iværksat en effektiv og en uvildig undersøgelse af alle aspekterne i denne sag. Det er ikke nogen myte, det er en realitet, at dette her ikke tjener Danmark til ære.

Det er jo blevet brugt som argument, at denne sag nu verserer, men det gør den jo udelukkende, fordi dygtige TV-journalister havde taget den op, og det, at politiet har udført et særdeles mangelfuldt efterforskningsarbejde, er jo ikke årsagen til, at man undersøger aspekterne i sagen. At sagen er blevet taget op, skyldes, at den blev taget op i TV; den blev ikke taget op af politiet, og det må vi selvfølgelig undersøge årsagen til at den ikke blev. Derfor er en uvildig undersøgelse særdeles påkrævet i denne sag.

Sagen drejer sig om noget alvorligt. Der lyder mange smukke ord om Sydafrika, våbentransporter, sanktioner osv., men bag det hele skjuler sig et hykleri: man anser simpelt hen ikke dette problem for at være alvorligt nok til, at man vil lave en uvildig undersøgelse. Selv hr. Bjørn Elmquist indrømmer, at sagen ikke er blevet korrekt efterforsket. Man indrømmer, at der har været uklarheder og forsømmelser. Dem burde vi være tjent med at få undersøgt til bunds.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Nu må vi vist være ved vejs ende i denne sag. Den har jo, som det fremgik af ordførens bemærkninger, været behandlet særdeles grundigt; vi har drøftet den flere gange her i salen, og retsudvalget har stillet en række til dels intelligente spørgsmål, og jeg mener, at de svar, der er givet, har været fornuftige, rigtige og også ret begavede. Derfor er det rigtigt, som hr. Wilhelm siger, at en såkaldt